

Plán činnosti České inspekce životního prostředí na rok 2021

Obsah

ÚVOD	3
Právní rámec činnosti.....	3
Dozorová činnost, časový fond.....	3
INTEGROVANÉ AGENDY	4
Právní rámec	4
Plán kontrol.....	5
OCHRANA OVZDUŠÍ, OZONOVÉ VRSTVY A KLIMATICKÉHO SYSTÉMU ZEMĚ	7
Právní rámec	7
Plán kontrol.....	8
OCHRANA VOD	12
Právní rámec	12
Plán kontrol.....	12
ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ	17
Právní rámec	17
Plán kontrol.....	17
OCHRANA PŘÍRODY A CITES	23
Právní rámec	23
Plán kontrol.....	24
OCHRANA LESA	28
Právní rámec	28
Plán kontrol.....	28

ÚVOD

Právní rámec činnosti

Česká inspekce životního prostředí (dále „ČIŽP“) bude nadále v roce 2021 zajišťovat výkon státní správy, který je na ní delegován **právními předpisy ČR na ochranu životního prostředí** (dále „ŽP“), v platném a účinném znění a přímo účinnými **nařízeními ES**.

Činnost ČIŽP lze rozdělit na **dozorovou – kontrolní**, což je stěžejní činnost ČIŽP prováděná inspektory zejména 10 oblastních inspektorátů příp. Ředitelstvím ČIŽP a činnost **nedozorovou**. Zde se jedná o vydávání souhrnných stanovisek a vyjádření např. v rámci procesu EIA, k projektovým dokumentacím, dotacím z operačních programů ŽP, v povolovacím procesu aj.

Důležitou oblastí činnosti ČIŽP je též shromažďování a předávání informací v rámci resortu i vně, využitelných např. pro podávání zpráv Evropské komisi nebo přípravě novelizace obecně závazných právních předpisů.

Bohužel, činnost v loňském i v letošním roce 2021 velmi silně ovlivňují, tak jako u jiných subjektů, vládní opatření proti COVID - 19 a podmínky nouzového stavu.

Dozorová činnost, časový fond

Reálně naplánovat objem činnosti ČIŽP, zejména té dozorové, je možno víceméně jen na základě statistických údajů z minulých období.

Kontroly

Časová náročnost jednotlivých kontrol a následně vedených správních řízení je **diametrálně rozdílná** v návaznosti na **typ kontrolovaného subjektu** a **kontrolovaný zákon** (energetická zařízení, ČOV, skládky, původci odpadů atd.).

Důležitá je také **velikost subjektu** a **rozsah činnosti** (např. u obalů – dovoz např. jen stovky kg obalů vs. markety s celorepublikovou působností – tisíce tun obalů). Dalšími hledisky, která ovlivňují náročnost při provedení kontroly, je **spolupráce subjektu** (přebírání dokladů, umožnění kontroly) a např. legislativní nejasnosti v dané problematice.

Průměrná délka kontroly je též **rozdílná podle složek** ochrany životního prostředí a činí cca u oddělení odpadového hospodářství oblastních inspektorátů ČIŽP 4,5 dní, odd. ochrany vod 3 dny, odd. ochrany ovzduší 2 dny, odd. ochrany lesa 6,5 dne a odd. ochrany přírody od 1 hodiny na detašovaném pracovišti Letiště Václava Havla (CITES) až po 3 dny u kontrol dle zákona o ochraně přírody a krajiny. Do této doby je započítána příprava na kontrolu, provedení kontroly a další související práce po kontrole (vkládání do centrálního informačního systému ČIŽP, příp. zpracování a uložení zprávy o kontrole na Informační systém integrované prevence, který spravuje Ministerstvo životního prostředí apod.) až po odeslání závěrečného protokolu.

Obecně se **plánuje 40 – 45 % časového fondu** inspektora určenému k dozorové - kontrolní činnosti inspektorů.

Zbytek kapacity kontrolní činnosti je ponechán na plnění úkolů, které se v průběhu roku vyskytnou, a povinností inspekce je se jimi zabývat. Sem patří řešení přijatých **podnětů poukazujících na poškozování životního prostředí** a dále například neplánované kontroly vč. např. kontrol provádění autorizovaných měření emisí, operativně zadávané dílčí tematické úkoly MŽP apod. Často velmi náročné je např. šetření **havárií** (zahoření skládek, chemický průmysl) apod.

Integrovaná prevence

Počet plánovaných kontrol **na IPPC zařízeních** (s integrovaným povolením), tzn. kontrol **převážně prováděných společně více nebo všemi složkami technické ochrany ŽP**, tvoří na rozdíl od plánů kontrolní činnosti těchto složek téměř 100 % možné kapacity kontrolní činnosti v této oblasti. Jedná se o velmi složité kontroly, které jsou odborně i časově náročné jak na přípravu, tak i na vlastní provedení kontroly a i případné správní řízení.

Plán kontrol na IPPC zařízeních (Program běžných kontrol) je uveden samostatně pod plánem činnosti v rámci integrovaných agend.

Nedozorová činnost, prevence

V rámci zefektivnění působnosti v ochraně ŽP je též ČIŽP kladen důraz na **provádění osvětové činnosti** při dozoru, **spolupráci** s ostatními **orgány státní správy** a na **rozšíření a zkvalitnění nedozorové činnosti** v oblasti předávání informací vně vůči veřejnosti i dovnitř pro vzdělávání inspektorů, tzn. **konferencemi, semináři, školeními** apod. Bohužel i tato činnost je velmi silně ovlivněna vládními opatřeními souvisejícími s pandemií COVID - 19 a s podmínkami nouzového stavu. Další oblastí je podávání trestních oznámení, podávání podnětů ČIŽP k jiným správním orgánům a plnění povinností daných **informačními zákony** (zákony č. 106/1999 Sb. a 123/1998 Sb.).

Důležitou **preventivní činností** zůstává též tvorba a vydávání **vyjádření a stanovisek**, zejména:

- v rámci procesu posuzování vlivů na životní prostředí, tj. EIA/SEA,
- k žádostem o vydání integrovaných povolení nebo ke změnám integrovaných povolení,
- k povolení provozu zařízení z hlediska ochrany ovzduší,
- k dotacím z Operačních programů ŽP vyhlašovaných SFŽP,
- projektovým dokumentacím,
- k systému environmentálního managementu a auditu – v rámci registrace EMAS, EMS
- v rámci programu Bezpečný podnik,
- k ekologickým auditům atd.

1. INTEGROVANÉ AGENDY

Právní rámec činnosti

Česká inspekce životního prostředí (Inspekce) **v oblasti integrovaných agend** bude **v roce 2021** zajišťovat výkon státní správy, který je na ní delegován **právními předpisy** na ochranu životního prostředí (ŽP), v platném a účinném znění a přímo účinnými **nařízeními EU**, zejména zákonů:

č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých dalších zákonů,

č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů,

č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů,

č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na ŽP a o změně některých souvisejících zákonů,

Nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 166/2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek (E-PRTR – European Pollutant Release and Transfer Register).

Činnost v oblasti integrovaných agend v roce 2021 lze rozdělit na **činnost dozorovou (kontrolní)** a **nedozorovou** (tj. vydávání souhrnných vyjádření a odborných sdělení, posudků, názorů, např. v rámci procesu EIA nebo IPPC).

Kontrolní činnost provádí Inspekce v souladu s ustanoveními Kontrolního řádu, tzn. **zákona č. 255/2012 Sb.**, vedení přestupkových řízení dle **zákona č. 250/2016 Sb.**, o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, řízení o nápravných opatřeních atd. v souladu se Správním řádem, tzn. **zákonem č. 500/2004 Sb.**

Nedozorová činnost inspekce je zaměřena na prevenci při vyjadřování se k jednotlivým fázím procesu posuzování vlivů na ŽP, k žádostem o vydání nebo změny integrovaných povolení.

Dále na poskytování informací dle **zákona č. 123/1998 Sb.**, o právu na informace o životním prostředí, a **č. 106/1999 Sb.**, o svobodném přístupu k informacím.

Dozorová činnost

Plán a program běžných kontrol IPPC zařízení

Stěžejní v oblasti integrované prevence je vnější **kontrolní činnost** jednotlivých OI ČIŽP. Tuto a ostatní činnost ve vazbě na uvedenou legislativu též relevantně specifikují vnitřní služební předpisy Inspekce.

Plán kontrol IPPC zařízení, tzn. v působnosti zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci (**Plán**) a program běžných kontrol těchto zařízení (**Program**) jsou specifické a značně rozdílné od plánů kontrolní činnosti jednotlivých odborných složek ochrany životního prostředí Inspekce.

Prioritou je povinnost akceptování ustanovení novelizovaného zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci (zákonem č. 69/2013 Sb. - § 20b, § 34 atd.), kterým se implementuje **Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU o průmyslových emisích**, ze dne 24. 11. 2010.

Dle těchto ustanovení je třeba zejména dodržet **doby mezi dvěma kontrolami na místě** (jeden až max. tři roky dle rizikovosti zařízení). Tímto jsou kladeny **značné nároky na frekvenci a rozsah kontrol** i dalších činností Inspekce v této oblasti.

Na základě **stanovení rizikovosti zařízení**, byl zpracován **plán** kontrol již na další období tři let, tj. **2020 až 2022**, který navázal na plány pro období 2014 – 2016 a 2017 – 2019, a jeho **aktualizace na rok 2021** je v tabulkové podobě v souhrnu za Inspekci a v podrobnostech i po jednotlivých OI k dispozici. Plán se dotýká aktuálně celkem **1490 IPPC zařízení** s platným integrovaným povolením (aktivních). Plán kontrol též reflektuje složkové úkoly odborných oddělení.

Složkové úkoly

Program běžných kontrol IPPC zařízení byl tedy zpracován na základě aktualizovaného tříletého plánu kontrol v tabulkové podobě ŘDT ČIŽP v souhrnu a jednotlivými OI jmenovitě, po konkrétních IPPC zařízeních a po pololetích roku 2021. Program je zpracován souhrnně v rámci OIA a kontroly jsou též informativně zahrnuty do plánů kontrolní činnosti odborných složek ochrany ŽP, které koordinovaně tuto činnost provádějí (ochrana vod, ochrana ovzduší, odpadové hospodářství). V návaznosti na každou kontrolu na místě má Inspekce navíc zákonnou povinnost na zpracování **Zpráv o kontrole** a jejich **zveřejňování na IS IPPC**.

Tzv. integrované kontroly budou provedeny na zařízeních spadajících pod zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a jsou rozlišeny na celkové - komplexní kontroly provozovatele v oblasti ŽP (**KC**) a kontroly dle specifických úkolů a problematiky regionu (**KSP**) - zohlednění úrovně a druhů emisí, citlivosti místního prostředí a rizika havárií.

Dále jsou zde naplánovány též kontroly složkové (vícesložkové) na plnění podmínek integrovaného povolení (**KSL**), prováděné běžně na těchto zařízeních v rámci složkových specifických úkolů

odbornými odděleními ochrany ŽP, např. energetická a výrobní zařízení jako elektrárny, výtopny, cementárny, vápenky; nejvýznamnější ČOV a čistírny odpadních vod, chemické provozy, subjekty nakládající ve větším rozsahu se závadnými látkami, skládky NO.

Celkem bylo na rok 2021 **naplánováno na IPPC zařízeních provést 736 běžných kontrol** (KC+KSL+KSP), viz souhrnná tabulka dále.

Všech subjektů, i mimo IPPC, se pak týkají kontroly plnění povinnosti dle zákona o integrovaném registru znečišťování (KIR), tzn. zejména kontroly vedení evidence a případného ohlašování do **Integrovaného registru znečišťování (IRZ)** prostřednictvím **Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP)** a kontroly v rámci zákona č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy (KEU) a nařízení vlády č. 295/2011 Sb. (finanční zajištění; základní, příp. podrobné hodnocení rizika).

Specifické úkoly (KSP)

Mezi specifické kontroly (KSP) na rok 2021 byly zařazeny kontroly s podezřením na provoz zařízení bez integrovaného povolení a kontroly dle aktuální **problematiky v regionu**, též pokud bude mít OI podezření na zařízení, která by měla mít IP. Jedná se o kontroly např. na zařízeních, kde v minulosti docházelo **k závažným porušením zákona o integrované prevenci, haváriím, dále u mediálně sledovaných kauz a o kontroly na základě** specifických úkolů z MŽP - odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, atd.

Rozložení kontrol na zařízeních pod IPPC podle typu:

Typy kontrol	Počty kontrol 2021	(Počty kontrol 2020)
Celkové - komplexní kontroly v oblasti ŽP	293	(253)
Kontroly složkové (vícesložkové) na plnění podmínek IP	429	(408)
Kontroly dle specifických úkolů a problematiky regionu	14	(14)
Celkově program běžných kontrol	736	(675)
Kontroly plnění povinnosti dle zákona o IRZ	266	(251)
Kontroly v rámci zákona o předcházení ekologické újmy	86	(72)
Celkem integrované agendy	1088	(998)

Nedozorová činnost

Další podstatnou částí činnosti v oblasti integrovaných agend v roce 2021 budou vyjádření, sdělení, posudky apod. Jedná se o souhrnné dokumenty, které obsahují vyjádření jednotlivých složek Inspekce ve svých odbornostech.

Vyjádření vydávaná OI v procesu posuzování vlivů na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb. Na základě předchozích let lze i pro rok 2021 očekávat, že největší podíl bude představovat zpracování vyjádření právě v rámci procesu EIA/SEA (cca 700 vyjádření).

Vyjádření k žádostem o vydání integrovaného povolení nebo ke změnám integrovaného povolení. Krajské úřady vyžadují od Inspekce zhodnocení její perfektní znalosti provozů tím, že požadují zpracovávání těchto odborných vyjádření a takto zajištění kontrolovatelnosti a vymahatelnosti závazných podmínek provozu IP. Provádí koordinátoři integrovaných agend ve spolupráci s ostatními odbornými odděleními OI ČIŽP (cca 800 vyjádření).

Dále budou zpracovávána vyjádření k dobrovolným environmentálním nástrojům jako je např. EMAS nebo programu **Bezpečný podnik** a příp. k ekologickým auditům.

Nezanedbatelný je i např. aktivní podíl Inspekce na činnosti v **technických pracovních skupinách** zejména při MŽP „Kraje a integrovaná prevence“ a při MPO „Fórum pro výměnu informací o BAT“.

Důležitou oblastí činnosti Inspekce je též shromažďování a předávání informací **na MŽP** např. pro **podávání zpráv** Evropské komisi. Dále inspekce připomínkuje návrhy novel obecně závazných právních předpisů. Časově velmi náročnou činností je i poskytování informací na základě žádostí veřejnosti v rámci informačních zákonů.

Závěr

Počet plánovaných kontrol v **integrovaných agendách** téměř plně naplňuje, na rozdíl od plánů kontrolní činnosti jednotlivých odborných složek ochrany životního prostředí Inspekce, možnou kapacitu kontrolní činnosti v této oblasti. **Jedná o velmi složité kontroly, které jsou odborně i časově náročné** - jak na přípravu, tak i na vlastní provedení kontroly a i případné vedení přestupkového řízení, či správního řízení. Nezanedbatelnou část činnosti tvoří i nadozorová činnost. Zbytek kapacity bude využíván při spolupráci nebo přímo na řešení podnětů, šetření havárií, nestandardních stavů provozu zařízení, apod.

2. OCHRANA OVZDUŠÍ, OZONOVÉ VRSTVY A KLIMATICKÉHO SYSTÉMU ZEMĚ

Právní rámec činnosti

Česká inspekce životního prostředí, složka ochrany ovzduší, bude v roce 2021 zajišťovat výkon státní správy na úsecích vlastní ochrany ovzduší, ochrany ozonové vrstvy a ochrany klimatického systému Země, podle obecně závazných národních právních předpisů i přímo účinných předpisů ES s důrazem na aktuální požadavky ochrany životního prostředí. Těmito právními předpisy, pokrývajícími výše uvedené oblasti ochrany životního prostředí, jsou:

Ochrana ovzduší, udržitelnost biopaliv, integrovaná kontrola a prevence

- **Zákon č. 201/2012 Sb.** o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška MŽP č. 415/2012 Sb.** o přípustné úrovni znečišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší a Nařízení vlády č. 189/2018 Sb. o kritériích udržitelnosti biopaliv a snižování emisí skleníkových plynů z pohonných hmot.
- **Zákon č. 76/2002 Sb.** o integrované prevenci, ve znění pozdějších předpisů.
- **Zákon č. 25/2008 Sb.** o integrovaném registru znečišťování a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti ochrany životního prostředí, ve znění pozdějších předpisů.
- **Zákon č. 100/2001 Sb.** o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Ochrana ozonové vrstvy a klimatického systému Země

- **Zákon č. 73/2012 Sb.** o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška MŽP č. 257/2012 Sb.** o předcházení emisím látek, které poškozují ozonovou vrstvu, a fluorovaných skleníkových plynů, ve znění pozdějších předpisů.
- **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009** o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu.

- **Nařízení Komise (EU) č. 744/2010**, kterým se mění Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009 o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, s ohledem na kritická použití halonů.
- **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 517/2014** o fluorovaných skleníkových plynech.
- **Nařízení Komise (ES) č. 2067/2015, č. 304/2008, č. 2066/2015, 306/2008, č. 307/2008, č. 2065/2015, č. 2068/2015, č. 1497/2007, č. 1516/2007 a č. 1191/2014**, vydaná k provádění nařízení Evropského parlamentu a Rady o fluorovaných skleníkových plynech a kontrolám dodržování povinností.
- **Zákon č. 383/2012 Sb.** o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů.
- **Nařízení Komise (EU) č. 601/2012** o monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES.
- **Nařízení Komise (EU) č. 2018/2067** o ověřování a akreditaci ověřovatelů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2003/87/ES.

Plán kontrol

Kontrolní činnost inspektorů ochrany ovzduší České inspekce životního prostředí bude v roce 2021 zaměřena na **řešení aktuálních případů z oblastí ochrany ovzduší, ozonové vrstvy a klimatického systému Země**, jakož i na prevenci před nežádoucími činnostmi, které mohou nepříznivě ovlivňovat stav v uvedených oblastech.

Prioritou zůstávají **kontroly stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší**, které se největší měrou podílejí na znečišťování ovzduší a přispívají ke znečištění ovzduší látkami nebo jejich prekurzory, u kterých jsou na značné části České republiky překračovány imisní limity stanovené pro ochranu zdraví – polétavým prachem, polycyklickými aromatickými uhlovodíky, oxidy dusíku a přízemním ozonem. Rámcovým dokumentem vymezujícím prioritně sledované látky znečišťující ovzduší je Národní program životního prostředí, který klade důraz na prosazování technologií a změny technologických postupů vedoucích ke snížení emisí znečišťujících látek, včetně projektů na snížení či eliminaci zápachu. Přednostní zaměření kontrolní činnosti na stacionární zdroje znečišťování ovzduší, které svými emisemi významnou měrou přispívají ke znečištění ovzduší látkami, u kterých jsou překračovány imisní limity polétavého prachu, polycyklických aromatických uhlovodíků a oxidů dusíku navíc uvádí usnesení vlády ČR ze dne 8. července 2019 č. 502 k závěrům vyplývajících z „*Dialogue o čistém ovzduší a návrhu dalšího postupu*“. U stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší, u nichž byl v rámci programů zlepšování kvality ovzduší identifikován významný příspěvek k překračování imisních limitů – stacionárních zdrojů velké energetiky, výroby a zpracování kovů, těžby a zpracování nerostných surovin - se jedná zejména o kontroly dodržování emisních limitů, emisních stropů, podmínek provozu zdrojů uvedených v povoleních k jejich provozu, včetně podmínek uvedených v provozních řádech jako součástí povolení, spolu s podmínkami provozu stanovenými provozovatelům zdrojů při překročení regulační prahové hodnoty. V zaměření kontrolní činnosti na rok 2021 je zahrnuta i skupina stacionárních zdrojů z oblasti nižších příkonů nebo kapacit, které se na lokální úrovni významně podílejí na znečišťování ovzduší tuhými znečišťujícími látkami (polétavým prachem), jako kotelny na pevná paliva, zpracování dřeva, sila, zpracování kameniva, výroba stavebních materiálů i jejich recyklace a výroba keramiky.

Velká pozornost, jak tomu bylo i v roce 2020, je v plánu kontrolní činnosti, v návaznosti na jednu z prioritních oblastí vyjmenovanou v Národním programu životního prostředí, **věnována zdrojům emitujícím látky vyvolávající u obyvatel pachový vjem**, jako jsou chovy hospodářských zvířat, výroby bioplynu, kafilerie, kompostárny, skládky komunálních odpadů, čistírny odpadních vod, lakovny a ostatní povrchové úpravy, výroby a zpracování polymerů, sušárny dřeva a dřevní štěpky, skladování a spalování odpadů, udrny a provozu na zpracování rostlinných a živočišných surovin na potraviny a krmiva pro zvířata. Ke kontrolám dodržování emisních limitů i ke zjišťování úrovně

znečišťování pachovými látkami bude využívána odběrová a měřicí technika oddělení ochrany ovzduší ředitelství České inspekce životního prostředí.

Zaměření kontrolní činnosti v roce 2021 obsahuje i kontroly výkonu osob s autorizací nebo certifikací Ministerstva životního prostředí k vybraným činnostem v oblastech ochrany ovzduší, ozonové vrstvy a klimatického systému Země, jakož i osob vykonávající činnosti na základě povolení Ministerstva životního prostředí.

Důležitou činností inspektorů ochrany ovzduší je jejich zapojení do povolovacího řízení stacionárních zdrojů znečišťování jako důležitého preventivního prvku ochrany ovzduší. A pokud budou požádáni, tak se budou vyjadřovat i k žádostem o vydání nebo ke změnám integrovaných povolení. V souladu s účinnými nástroji zlepšování kvality ovzduší bude inspekce ve svých vyjádřeních v povolovacích řízeních prosazovat snížení emisí znečišťujících látek do ovzduší - bude využívat možnosti podávat návrhy na stanovení specifických emisních limitů pro znečišťující látky i pro látky obtěžující zápachem u zdrojů s rizikem obtěžování zápachem, nebo stanovení takových technických podmínek provozu, jejichž dodržováním budou emise těchto látek minimalizovány. Inspektoři složky ochrany ovzduší se budou podílet na vyjádření k záměrům projednávaným v režimu zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (EIA), zejména na posouzení předpokládaných vlivů záměrů na ovzduší. Do oblasti preventivní lze zahrnout i mezilaboratorní zkoušky postupů stanovení emisí žadatelů o autorizaci k měření emisí, prováděné přímo v laboratoři inspekce.

V oblasti ochrany ozonové vrstvy a klimatického systému Země budou kontroly zaměřeny jak na dodržování podmínek **při omezování úniků regulovaných látek a fluorovaných skleníkových plynů do životního prostředí**, tak na prevenci jejich úniků při zacházení s těmito látkami včetně jejich zneškodňování. U provozovatelů chladicích a klimatizačních zařízení budou i nadále v roce 2021 kontrolovány instalace detekcí úniku chladiv, jejich provozování i ověřování funkčnosti a bude kontrolováno dodržování podmínek při zajišťování kontroly těsnosti chladicích a klimatizačních zařízení. Kontrolován bude i **výkon činnosti osob s certifikátem Ministerstva životního prostředí k instalaci zařízení, kontrolám jejich těsnosti, znovuzískávání, regeneraci a recyklaci chladiv i jejich zneškodňování**. Kontrola dodržování zákazů a omezování používání regulovaných látek, jejich znovuzískávání, sběr a zneškodňování je stále prioritou kontrolní činnosti inspekce v oblasti ochrany ozonové vrstvy Země. Česká inspekce životního prostředí bude dohlížet na dodržování podmínek dovozu halonů pro jejich kritická použití i harmonogramu zákazu užívání regulovaných látek (halonů) jako náplní stabilních hasicích systémů a na jejich zneškodňování. Poznatky získané během kontrol osob zacházejících s regulovanými látkami – jejich dovozem - budou využity v činnosti, kterou je inspekce též pověřena, a to správou poplatku za dovoz těchto látek. Kontrolní činnost inspekce v oblastech ochrany ozonové vrstvy (omezování a prevence úniků regulovaných látek) i klimatického systému Země (omezování a prevence úniků fluorovaných skleníkových plynů) se značně prolíná, protože postupně dochází k náhradám používání regulovaných látek fluorovanými skleníkovými plyny a některá chladiva jsou směsmi obou skupin látek. V plánu kontrol jsou proto obě tyto skupiny kontrolní činnosti spojeny.

Jako součást péče o klimatický systém Země bude kontrolován rozsah veškerých povinností provozovatelů zařízení zařazených do systému **obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, zejména oxidu uhličitého**, a to jak provozovatelů stacionárních zařízení, tak provozovatelů letadel. Inspektoři složky ochrany ovzduší se budou účastnit i kontrol integrovaných. Kontrolní činnost inspekce bude podle aktuálních potřeb doprovázena vlastním stanovováním úrovně znečišťování vybraných znečišťujících látek, včetně koncentrace látek obtěžujících zápachem.

Kontrolní činnost inspektorů složky ochrany ovzduší je plánována jako činnost integrovaná, a to zejména integrací kontrolní činnosti v oblastech vlastní ochrany ovzduší, ochrany ozonové vrstvy a ochrany klimatického systému Země, a dále pak integrací mezisložkovou v rámci inspekce u zařízení s integrovaným povolením. Do plánu kontrol jsou zařazeny kontroly zařízení s integrovaným povolením jak složkové, tak vícesložkové.

Předpokladem pro efektivní výkon kontrolní činnosti ve všech svěřených oblastech jsou i údaje z evidence o provozu zařízení, jeho údržbě, mimořádných provozních stavech i činnosti autorizovaných a certifikovaných osob. Proto jsou do plánu zahrnuty i **kontroly veškerých evidenčních a oznamovacích povinností kontrolovaných osob**.

V rámci spolupráce s ostatními orgány státní správy bude pokračovat spolupráce s Českou obchodní inspekcí při kontrolách dodržování povinností prodejců i uživatelů náterových hmot a přípravků s obsahem organických rozpouštědel a Celními úřady při kontrolách dodržování povinností při dovozech a vývozech regulovaných látek i fluorovaných skleníkových plynů a výrobků i zařízení s jejich obsahem.

Během přípravy zaměření kontrolní činnosti v roce 2021 byla dána možnost dotčeným odborům Ministerstva životního prostředí se k zaměření kontrol vyjádřit a návrhy podat. Návrh Odboru ochrany ovzduší Ministerstva životního prostředí byl do plánu zahrnut.

S ohledem na značný rozsah kontrolní činnosti pokrytý složkovými úkoly nebyl žádným oblastním inspektorátem podán návrh na zařazení specifického úkolu.

Počty plánovaných kontrol podle typu zdrojů, zařízení, činností, nebo kontrolovaných osob, v roce 2021

Kontrolované zdroje / zařízení / osoby	Počty plánovaných kontrol
Zdroje vyjmenované v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší	880
Zařízení s integrovaným povolením se zdroji znečišťování ovzduší (kontroly integrované + kontroly složkové)	504
Zdroje nevyjmenované v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší	53
Zařízení zařazená do systému obchodování s oxidem uhličitým (ET)	49
Zařízení s regulovanými látkami nebo fluorovanými skleníkovými plyny – dovoz, vývoz, výroba, provozování, znovuzískávání, zneškodňování (RL + FP)	69
Autorizované osoby, certifikované osoby (AO + CO)	53
Celkem	1608

Počty kontrol plánovaných jednotlivými odděleními ochrany ovzduší oblastních inspektorátů a ředitelství v roce 2021

odd. ochrany ovzduší zdroje /činnosti/osoby	Brno	ČB	HB	HK	Liberec	Olomouc	Ostrava	Plzeň	Praha	UL	ŘDT	celkem
z. př. 2	204	36	117	81	11	85	52	130	60	98	6	880
z. IPPC	17	51	24	82	19	36	107	30	81	57	0	504
z. mimo př. 2	1	0	0	4	1	33	0	13	0	1	0	53
ET	6	4	1	10	1	3	7	2	5	10	0	49
RL+FP	3	0	10	20	2	2	6	10	2	5	9	69
AO+CO	3	2	2	1	7	9	8	1	1	13	6	53
celkem	234	93	154	198	41	168	180	186	149	184	21	1608

SLOŽKOVÉ ÚKOLY

a) Oblast ochrany ovzduší

1. Kontroly dodržování emisních limitů, emisních stropů látek znečišťujících ovzduší a technických podmínek provozu provozovateli stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší uvedených v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší, s využitím jak výsledků měření emisí zajišťovaných provozovateli zdrojů, měření měřicí technikou ČÍŽP, tak kontrolou ostatních dokladů vypovídajících o provozu a emisích zdrojů.
2. Kontroly dodržování zvláštních podmínek provozu stanovených provozovatelům zdrojů při překročení regulační prahové hodnoty (stanovené povoleními k provozu / regulačními řády).
3. Kontroly dodržování ostatních podmínek a povinností provozovatelů stacionárních zdrojů uvedených v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší při ochraně ovzduší, a to provozování zdroje na základě povolení, spalování povolených paliv a dodržování dalších podmínek povolení, zjišťování úrovně znečišťování prostřednictvím autorizovaných osob i instalace a provozování systému kontinuálního měření emisí, dodržování evidenčních a ohlašovacích povinností.
4. Kontroly dodržování podmínek ochrany ovzduší provozovateli stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší neuvedených v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší provozovaných právníky nebo podnikajícími fyzickými osobami.
5. Kontroly výkonů činností osob s autorizací Ministerstva životního prostředí na úseku ochrany ovzduší a ochrany klimatického systému Země – měření emisí, měření imisí, odborné posudky, rozptylové studie.
6. Průběžná aktualizace údajů o spalovnách odpadů a o spoluspalovacích zařízeních zjištěných na základě kontrol provozu těchto zařízení a jejich měsíční předávání správci registru.

b) Oblast ochrany ozonové vrstvy

1. Dodržování rozsahu a podmínek certifikátů Ministerstva životního prostředí vydaných podle zákona o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech, osobám k recyklaci výrobků s obsahem regulovaných látek, znovuzískávání regulovaných látek a k jejich zneškodňování.
2. Kontroly dodržování podmínek osobami provozujícími stacionární zařízení s obsahem regulovaných látek nejméně 3 kg a osob vykonávajících činnosti, na které je vyžadována certifikace nebo povolení.
3. Kontroly instalace a provozování systému detekce úniku chladiv a hasiv na bázi regulovaných látek.
4. Kontroly dovozců, výrobců a vývozců regulovaných látek – licence Komise, podávání zpráv.
5. Kontroly dovozců regulovaných látek pro kritická použití a plnění jejich poplatkové povinnosti v plném rozsahu povinnosti inspekce jako správce poplatku.

c) Oblast ochrany klimatického systému Země

1. Ověřování údajů o zařízeních zařazených do systému obchodování s povolenkami na emise oxidu uhličitého, která jsou uvedena v povoleních, i jejich provozování; kontroly plnění povinnosti ohlašování změn, kontroly dodržování povinností vůči správci registru povolenek.
2. Kontroly dodržování podmínek zjišťování, zveřejňování a vykazování emisí oxidu uhličitého včetně metodiky zjišťování a jeho frekvence, stanovených provozovatelům stacionárních zařízení v povolení.
3. Kontroly plnění povinností stanovených provozovatelům letadel zákonem č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, včetně dodržování podmínek stanovených v plánech pro zjišťování emisí a tunokilometrů.
4. Kontroly dodržování povinností provozovateli zařízení s obsahem fluorovaných skleníkových plynů odpovídajícím 5 tunám ekvivalentu CO₂ a vyšším i osob vykonávajících činnosti, na které je vyžadována certifikace.

5. Kontroly instalace a provozování systému detekce úniku chladiv s fluorovanými skleníkovými plyny.
6. Kontroly dovozců částečně fluorovaných skleníkových plynů a těchto plynů obsažených v předem naplněných výrobcích nebo zařízeních – dodržování kvót, podávání zpráv.

3. OCHRANA VOD

Právní rámec činnosti

Základem činnosti je kontrola plnění povinností podnikajících fyzických nebo právnických osob v oblastech, kterými byla ČIŽP pověřena dle:

- **zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně prováděcích předpisů a předpisů ES se zaměřením na**
 - kontrolu a plnění podmínek povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami
 - kontrolní zjišťování jakosti a množství vypouštěných odpadních vod včetně zjišťování zdrojů znečišťování
 - kontrolu ochrany jakosti vod při nakládání se závadnými látkami
 - kontrolu vodních děl určených ke zneškodňování znečištění v odpadních vodách nebo k jejich vypouštění do vod povrchových nebo podzemních nebo do kanalizací
 - kontrolu uvádění vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních do souladu s požadavky zákona v případech vyžadujících zvláštní pozornost
 - kontrolu ochrany vodních poměrů a vodních zdrojů (zejména odběr povrchových a podzemních vod)
 - řešení starých ekologických zátěží
 - kontrolu dodržování ustanovení o poplatcích za vypouštění odpadních vod do vod povrchových
- **zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi, ve znění pozdějších předpisů a předpisů ES**
 - kontrola dodržování ustanovení zákona
 - koordinace kontrol (KÚ, HZS, ČBÚ, SÚIP, KHS)
 - zpracování zprávy o kontrole dle přílohy č. 4 zák. č. 229/2015 Sb.
 - zpráva o kontrole dle § 41 zák. č. 224/2015 Sb.
 - příprava, zpracování a projednávání ročního plánu kontrol
- **zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, ve znění pozdějších předpisů**

Další činnost složky ochrany vod:

Mezi další činnosti řešené složkou ochrany vod patří vedení centrální evidence havárií, řešení podnětů přijatých od fyzických a právnických osob, stížností, zpracování stanovisek, vyjádření, účast v mezinárodních komisích, účast v pracovních komisích, účast na plánování v oblasti vod (Plány dílčích povodí, Programy opatření), spolupráce s vodoprávními úřady všech úrovní a dalšími úřady.

Plán kontrol

Priority OOV:

Prioritním úkolem pro rok 2021 je kontrola velkých zdrojů znečištění s integrovaným povolením (úkol H1). V rámci složkových úkolů jsou prioritní úkoly S1 - kontrola, nejvýznamnějších městských/komunálních čistíren odpadních vod (ČOV) nad 10 000 ekvivalentních obyvatel (EO) a úkol

S 3. V případě úkolu S 3 budou prováděny kontroly především zařízení, ve kterých se nakládá s nebezpečnými závadnými látkami. Kontrolováno bude dodržování povinností dle ustanovení § 39 vodního zákona a prováděcí havarijní vyhlášky s důrazem na zdokumentování provozů neutralizačních stanic (nebo i jiných čistíren průmyslových odpadních vod) a čpavkového hospodářství. Mimo prioritních úkolů se v roce 2021 inspektoři OOV zaměří na výkon běžné kontrolní činnosti dle plánu kontrol na toto období a kontrol realizovaných nad plán (např. na základě podnětů).

Vícesložkové a složkové úkoly v ochraně vod

A. Rozložení kontrol podle úkolů v rámci plánu OOV:

Úkol	Označení úkolu	Počet plánovaných kontrol
Kontrola nejvýznamnějších komunálních čistíren odpadních vod velikosti nad 10 000 EO	S 1	129
Kontrola komunálních čistíren odpadních vod v kategorii od 500 do 10 000 EO	S 2	245
Kontrola průmyslových subjektů nakládajících se závadnými látkami	S 3	207
Kontrola realizace sanací starých ekologických zátěží a dlouhodobých havárií na podzemních vodách	S 4	158
Kontrola odběrů vod (zejména povrchových)	S 5	77
Kontrola zemědělských podniků z hlediska plnění požadavků vodního zákona	S 6	100
Kontrola dodržování zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií	S 7	147
Specifické úkoly v oblasti ochrany vod	Sp	236
Celkem*		1 299

* *Poznámka: inspektoři OOV provedou v rámci úkolu H 1 „Kontroly zdrojů znečišťování složek ŽP s platným integrovaným povolením“ ve spolupráci s ostatními složkami ČIŽP dalších 475 kontrol. Celkem tak bude za OOV v roce 2021 provedeno 1 774 plánovaných kontrol.*

B. Vícesložkové úkoly v oblasti ochrany vod

Integrovaný úkol (H 1):

Kontroly zdrojů znečišťování složek ŽP s platným integrovaným povolením

Ve spolupráci s ostatními složkami budou inspektoři OOV také v roce 2021 kontrolovat vybrané subjekty s integrovaným povolením na základě zavedené koordinace odborných složek v rámci příslušného oblastního inspektorátu a v souladu s pokyny ředitelství ČIŽP. Současně se předpokládá, že určení inspektoři OOV budou garanty integrovaných kontrol v případech, kde v integrovaných povoleních dominuje vodohospodářská problematika. Při vykazování kontroly v rámci úkolu H 1 za přítomnosti zástupců jiné složky ČIŽP bude vždy v tabulce plánu činnosti u této příslušné kontroly uvedena zkratka „IK“. V případě, že bude kontrola v rámci úkolu H 1 provedena pouze inspektory OOV bez návaznosti na jiné složky ČIŽP, nebude v tabulce plánu činnosti u této kontroly uvedena žádná zkratka.

U kontrolovaných subjektů, u kterých bude zjištěn provoz neutralizační stanice (NS) nebo čpavkového hospodářství (ČH), bude po provedené kontrole v plánu kontrol uvedena dohodnutá zkratka, tzn. u neutralizační stanice = NS a u čpavkového hospodářství = ČH. Při vyhodnocení pololetí a následně i roku budou údaje z kontrol ze 2 samostatných kapitol (neutralizační stanice a čpavkové hospodářství) vyhodnoceny společně s úkolem S3.

Počet plánovaných kontrol: 475

C. Složkové úkoly v oblasti ochrany vod

Složkový úkol 1 (S 1):

Kontrola nejvýznamnějších komunálních čistíren odpadních vod velikosti nad 10 000 EO

Kontroly budou provedeny u zdrojů plánované kapacity nad 10 000 EO. Systém kontrol zůstává stejný jako v minulých letech. Dohled ČIŽP bude zaměřen na dodržování všech zákonem stanovených obecných povinností i konkrétních podmínek uvedených v platných vodoprávních povoleních.

Ve vyhodnocení úkolu budou uvedeny počty zahájených řízení, počty vydaných rozhodnutí, počty rozhodnutí v právní moci a výše pokut za jednotlivá rozhodnutí.

Počet plánovaných kontrol: 129

Složkový úkol 2 (S 2):

Kontrola komunálních čistíren odpadních vod v kategorii od 500 do 10 000 EO

Systém kontrol navazuje na předešlé roky. Kontroly budou provedeny u zdrojů velikosti 500 – 10 000 EO tak, aby byla zajištěna u jednotlivých zdrojů obdobná četnost kontrol jako v minulých letech. Vlastní zaměření prověrek je stanoveno obdobně jako u velkých komunálních ČOV. Přednostně budou prováděny revize a evidence čistíren dosud nekontrolovaných, kontrolovaných před delší dobou nebo u kterých byla zjištěn problém.

Ve vyhodnocení úkolu budou uvedeny počty zahájených řízení, počty vydaných rozhodnutí, počty rozhodnutí v právní moci a výše pokut za jednotlivá rozhodnutí.

Počet plánovaných kontrol: 245

Složkový úkol 3 (S 3):

Kontrola průmyslových subjektů nakládajících se závadnými látkami

Stále platí požadavek, aby v rámci složkového úkolu S 3 byla doložena evidence průmyslových subjektů vypouštějících odpadní vody do vod povrchových, a to do vzorové tabulky "Evidence průmyslových ČOV", která byla na OI již v předešlých letech několikrát zaslána. Tyto vyplněné tabulky budou zaslány na OOV ředitelství vždy do konce února následujícího kalendářního roku.

Kontroly se zaměří na plnění zákonných povinností, podmínek platných vodoprávních povolení a dodržování provozních předpisů. V roce 2021 bude úkol zaměřen zejména na kontrolu průmyslových areálů a zařízení, **kde je nakládáno s nebezpečnými závadnými látkami (NZL), vyjma látek ropného původu, a dále na provozy s čpavkovým hospodářstvím.** Při kontrole bude prověřeno, zda je s NZL nakládáno v souladu s celým § 39 vodního zákona a s prováděcí havarijní vyhláškou (např. vypracování aktuálních havarijních plánů, zabezpečení skladů NZL, provádění zkoušek těsnosti).

Při kontrole likvidace průmyslových odpadních vod (provozy s průmyslovými čistírnami odpadních vod) a kontrole související podnikové kanalizace bude ověřeno; zda jsou tyto odpadní vody řádně čištěny před vypuštěním do vod povrchových, nebo předčištěny před vypuštěním do veřejné kanalizace zakončené komunální ČOV. Požadavkem MŽP pro rok 2021 je, pokud jsou nečištěné průmyslové odpadní vody vypouštěny do veřejné kanalizace zakončené komunální ČOV, aby kontroly prověřily, zda nedochází k úniku těchto průmyslových odpadních vod mimo kanalizaci a tím k ohrožení jakosti povrchových a podzemních vod.

Součástí úkolu bude kontrola a samostatné vyhodnocení 2 vytipovaných provozů:

- A) neutralizační stanice (a další typy průmyslových čistíren)
- B) čpavkové hospodářství.

Po provedené kontrole bude v případě kontrolovaného zařízení s provozem neutralizační stanice v pololetním přehledu provedené kontrolní činnosti ve sloupečku "Poznámka" uvedena zkratka „NS“ a v případě kontrolovaného zařízení s provozem čpavkového hospodářství bude uvedena zkratka „ČH“. Tato informace v podobě zkratk „NS“ nebo „ČH“ bude uvedena i u kontrol, které budou prováděny v rámci úkolu H 1.

Ve zprávě za rok 2021 bude provedeno souhrnné vyhodnocení úkolu S3. Navíc budou v rámci tohoto úkolu ve zprávě uvedeny 2 samostatné kapitoly, které shrnou informace o počtu zkontrolovaných subjektů s provozy neutralizační stanice a s provozy čpavkového hospodářství, a to i z výsledků integrovaných kontrol. Pro každou kapitolu budou ve vyhodnocení plnění složkového úkolu S 3 uvedeny počty zahájených řízení, počty vydaných rozhodnutí, počty rozhodnutí v právní moci a výše pokut za jednotlivá rozhodnutí.

Počet plánovaných kontrol: 207

Složkový úkol 4 (S 4):

Kontrola realizace sanací starých ekologických zátěží a dlouhodobých havárií na podzemních vodách

Předmětem složkového úkolu je zajištění stálého dohledu ČIŽP nad realizací sanací starých ekologických zátěží (SEZ) a provedení kontrol aktuálního stavu řešení případů dlouhodobých havárií na podzemních vodách včetně kontrol plnění termínů opatření k nápravě uložených rozhodnutí ČIŽP. Mimo běžné kontrolní činnosti, většinou prováděné v rámci svolávaných řádných kontrolních dnů, provedou inspektoři OOV povinně kontroly nebo zjištění aktuálního stavu lokalit kde se blíží termín plnění uloženého opatření k nápravě. Je nutno mít přehled o aktuálním stavu na všech lokalitách SEZ, ke kterým vydala ČIŽP rozhodnutí s uložením opatření k nápravě, a průběžně stav aktualizovat. Ve schvalované novele vodního zákona bylo v § 42 odst. 2 doplněno znění „*Exekuci rozhodnutí vydaného podle tohoto ustanovení nelze zahájit, nařídit nebo provést.*“, tzn., že ČIŽP nebude u SEZ s ekologickou

smlouvou vydávat exekuční výzvu a ani exekuční příkaz. Všechny zahájené exekuce je nutno po nabytí účinnosti novely č. 544/2020 Sb. vodního zákona (tj. po 1. 2. 2021) ukončit.

Vlastní kontroly provádění sanačních prací a monitoringu probíhají většinou formou účasti na kontrolních dnech ve spojení s fyzickou prohlídkou lokalit a se zaprotokolováním stanoviska ČIŽP k průběhu sanačních prací a jejich dosavadním výsledkům. Inspektoři OOV se budou aktivně podílet na řešení případů a vydávání stanovisek u lokalit, kde je jejich účast či stanovisko podle Směrnice MF ČR a MŽP č. 4/2017 nezbytné (zahájení sanace, nová rozhodnutí, aktualizace vydaných rozhodnutí, ukončování sanace apod.).

Počet plánovaných kontrol: 158

Složkový úkol 5 (S 5):

Kontrola odběrů vod (zejména povrchových)

Tento úkol bude vyhodnocován samostatně pro tři oblasti zaměření kontrol (MVE, ZAS a ostatní), proto je nutné do evidence v CIS vždy u těchto kontrol uvádět pro každý tematický okruh zkratku. U kontrol zaměřených na malé vodní elektrárny bude uvedena zkratka „MVE“; u kontrol zaměřených na zasněžování bude uvedena zkratka „ZAS“ a v případě kontrol jiných subjektů nakládajících s povrchovými nebo podzemními vodami budou uvedeny zkratky používané při záznamech do CIS (centrálního informačního systému).

Kontrola odběrů povrchových vod využívaných v provozech výroby energií (elektrárny obecně, malé vodní elektrárny, tepelné elektrárny) i v ostatních provozech (náchony k výrobním zařízením jako např. vodní mlýny) bude se zaměřením na dodržování vodoprávních povolení. Cílem předmětného úkolu je zejména kontrola dodržování minimálních zůstatkových průtoků převážně během letního období nebo v případě nízkých průtoků.

Převážně v zimním období bude prováděna kontrola podmínek povolení k odběru povrchových i podzemních vod v lyžařských střediscích, kde se používá voda k umělému zasněžování sjezdovek.

Ve vyhodnocení úkolu budou uvedeny počty zahájených řízení, počty vydaných rozhodnutí, počty rozhodnutí v právní moci a výše pokut za jednotlivá rozhodnutí.

Počet plánovaných kontrol: 77

Složkový úkol 6 (S 6):

Kontrola zemědělských podniků z hlediska plnění požadavků vodního zákona

Složkový úkol je zaměřen na plnění všech požadavků vodního zákona, především pak na kontrolu zajištění bezpečného nakládání se specifickými závadnými látkami, které se v oboru zemědělství produkují, nebo je s nimi nakládáno.

Ve vyhodnocení úkolu budou uvedeny počty zahájených řízení, počty vydaných rozhodnutí, počty rozhodnutí v právní moci a výše pokut za jednotlivá rozhodnutí.

Počet plánovaných kontrol: 100

Složkový úkol 7 (S 7):

Kontrola dodržování zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií

Rozsah kontrol je stanoven plánem kontrol schváleným MŽP. V roce 2021 budou kontrolovány subjekty zařazené do skupiny B a vybrané subjekty zařazené do skupiny A. Vzhledem k vyhlášení nouzového stavu v roce 2020, což vedlo z důvodu epidemiologických opatření k neprovedení části kontrol plánovaných na rok 2020, jsou do plánu kontrol na rok 2021 zařazeny kontroly, které nebyly v roce 2020 provedeny. Nad rámec tohoto plánu je možné kontrolovat další nezařazené subjekty.

Ve vyhodnocení úkolu budou uvedeny počty zahájených řízení, počty vydaných rozhodnutí, počty rozhodnutí v právní moci a výše pokut za jednotlivá rozhodnutí.

Počet plánovaných kontrol: 147

D. Specifické úkoly v oblasti ochrany vod

Tyto úkoly jsou stanoveny vedoucími jednotlivých OOV OI s ohledem na významné specifické vodohospodářské problémy v územní působnosti konkrétních OI ČIŽP. Přehled specifických úkolů je uveden v příloze 1.

Počet plánovaných kontrol: 236

Závěr

Plán kontrol složky ochrany vod pro rok 2021 byl sestaven především na základě zkušeností a praktických znalostí z minulých let.

4. ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Právní rámec činnosti

Základem kontrolní činnosti ČIŽP oddělení odpadového hospodářství (OOH) je kontrola plnění povinností, v oblastech, kterými byla inspekce pověřena podle zákonů:

- **č. 185/2001 Sb., o odpadech** a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vč. souvisejících předpisů ES
- **č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci**, ve znění pozdějších předpisů
- **č. 477/2001 Sb., o obalech** a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- **č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích**, vč. souvisejících předpisů (ES)
- **č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků** a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Plán kontrol

Plán kontrolní činnosti je členěn do 8 složkových úkolů. Každý složkový úkol, resp. jeho zaměření je blíže popsán v následujícím textu.

Jednotlivá oddělení odpadového hospodářství ČIŽP sestavila své plány činnosti pro rok 2021 na základě pokynů ředitelství ČIŽP (ŘDT ČIŽP) a dále na základě plánů kontrol dle IPPC.

A. SLOŽKOVÉ ÚKOLY

Členění složkových úkolů a zaměření (možná spolupráce dalších složek):

I. Kontroly různých typů zařízení k odstraňování odpadů (oprávněná i neoprávněná)

- **Skládky odpadů:**
 - skládky nebezpečných odpadů – zkontrolovány všechny (s ev. předem projednanými výjimkami), přičemž pozornost bude zaměřena na případné používání konstrukčních

prvků, jejich vykazování v evidenci, a také na vykazování odpadů použitých jako TZS, sektory zřízené pro ukládání odpadů ze spaloven nebezpečných odpadů,

- skládky ostatního a inertního odpadu v první fázi provozu se zaměřením na přejímku odpadů, kontroly zařízení s integrovaným povolením se řídí intervaly vyplývajícími ze zákona o integrované prevenci; kontroly by se měly zaměřit na využívání odpadů a výrobků k technickému zabezpečení skládek v souladu s novým zněním zákona o odpadech či zpětně dle ustanovení stávajících zákonných předpisů,
- rekultivované části skládek a skládky v režimu následné péče či uzavřené skládky - kontroly budou prováděny podle regionálních potřeb a znalostí, sledování vyhodnocování stanoveného monitoringu.
- **Zařízení k úpravě odpadů (dekontaminační či solidifikační linky, příp. mechanicko-biologická úprava apod.)**
 - Kontroly zařízení, kdy dochází při úpravě k „překategorizaci“ odpadů z kategorie N na odpady kategorie O, zaměřit pozornost na způsob provedení procesu vyloučení nebezpečných vlastností upravovaných odpadů a dalších souvisejících povinností, tj. sledování dalšího nakládání s odpadem kat. O,
 - v případě mechanicko-biologické (či mechanicko-fyzikální) úpravy směsných komunálních odpadů důkladně sledovat vykazování výstupů a při uložení výstupu na skládku odpadů dokladovat parametr výhřevnosti v sušině,
 - výstupy z úpravy biologicky rozložitelných odpadů (jež jsou následně po předání oprávněným osobám, nakonec uloženy na skládku odpadů) důkladně sledovat za účelem ověření splnění parametru biologické stability.
- **Zařízení k odstraňování odpadů (např. neutralizační a deemulgační stanice, čistírny odpadních vod a likvidace obsahu jímek)**
 - Při zjištění OOV mohou být následné kontroly OOH důkladněji prováděny u komunálních ČOV za účelem řádného odstranění kapalných odpadů v důsledku změny vodního zákona, kdy nadlimitně znečištěné odpadní vody nad rámec příslušného kanalizačního řádu musí být zařazeny a evidovány jako odpad (odpadní voda) a předávány oprávněné osobě dle díky zákona o odpadech; předpokládá se úzká spolupráce s inspektory OOV pro prověření a prošetření zjištěných účinných prvotně OOV.
- **Spalovny odpadů a jiná termická zařízení k odstraňování odpadů či energetickému využívání odpadů**
 - Kontrolovat spalovny v četnosti ideálně jednou za dva roky, nebo příp. dle plánu IPPC (jednou za tři roky),
 - kontroly zařízení ke spalování nebezpečných odpadů (příp. též u zařízení ZEVO) zaměřit cíleně na způsoby nakládání s popílky ze spalování, a to předání oprávněným osobám (mobilní zařízení, zařízení k solidifikaci atd.) až po cílové konečné zařízení (skládkování, resp. zjistit, kde došlo ke skutečnému odstranění popílků), průběžné zaměřením na zjištění obsahu POPs (PCDD/PCDF a PCB), a prověření dodržení podmínek pro nakládání s odpady s obsahem POPs.

Většina kontrol v tomto složkovém úkolu je plánovaná jmenovitě. Kontroly zařízení s vydaným integrovaným povolením se řídí četností vyplývající ze zákona o integrované prevenci.

2. Kontroly různých typů zařízení k využívání odpadů (oprávněná i neoprávněná)

- **Zařízení k využívání biologicky rozložitelných odpadů**
 - kompostárny - zařízení schválená krajským úřadem dle § 14 odst. 1 zákona o odpadech a malá zařízení dle § 33b odst. 1 písm. a) zákona o odpadech - se zaměřením

na dodržování postupů zpracování BRO a povinností daných prováděcím právním předpisem (kontrola průběhu procesu), zejména kontroly dosud nekontrolovaných zařízení a dále budou opakovaně zkontrolována taková zařízení, u kterých bylo v minulosti zjištěno porušení právních předpisů.

- Vybrané bioplynové stanice (BPS) pro zpracování odpadů.
- **Zařízení k využívání odpadů na povrchu terénu – terénní úpravy, rekultivace povrchu terénu či povrchových dolů, lomů, pískoven apod.**
 - zařízení, kde dochází k využívání odpadů na povrchu terénu se zaměřením na způsob konkrétního využití a zároveň zajištění účinné ochrany životního prostředí v lokalitě před negativními dopady v důsledku přímé interakce vnesených odpadů s okolním prostředím a zda aplikované stavební a demoliční odpady jsou využívány upravené do podoby recyklátu. V rámci těchto kontrol bude nadále využíváno přístrojové vybavení, kterým disponuje OOH ČIŽP k zjištění základního screeningu ke splnění kvalitativních požadavků pro využívané odpady, dále může být též použito bezpilotního systému k určení rozsahu terénních úprav.
- **Zařízení upravující odpady, kde dochází k vyloučení odpadů z režimu odpadů (ust. § 3 odst. 6 zákona o odpadech), vč. zařízení vyrábějících paliva z odpadů, recyklačních linek apod.**
- **Zařízení, která provádí úpravu odpadů pod kódem R12 bez následné evidence vzniku odpadů (třídírny odpadů, recyklační linky apod.).**
- **U zařízení pro nakládání s odpadními plasty pod kódy R12 či R13 důkladně prověřovat dodávky odpadů ze zahraničí, zejména pak plasty, pryž apod. (viz SL. č. 8).**
- **Zařízení k úpravě a využívání odpadů mechanicko-biologickou úpravou či mechanicko-fyzikální úpravou (viz též v bodě 1 výše):**
 - kvalita výstupů ze zařízení s ohledem na další způsob nakládání, sledování hodnocení kvality a parametrů výstupů.

3. Kontroly různých typů zařízení ke skladování, sběru a výkupu odpadů a sběru, výkupu a využívání autovraků (oprávněná i neoprávněná)

- **Sběr a výkup odpadů (mobilní i stacionární):**
 - Výkupny odpadů - prioritně budou průběžně kontrolovány výkupny odpadů se zaměřením na neoprávněný příjem odpadů, tzn. odpady, které nejsou povoleny platným provozním řádem zařízení nebo přímo zákonem a prováděcím právním předpisem (se zvláštním zaměřením na výkup a nakládání s elektroodpady a výkup potenciálně odcizených věcí), plnění evidenčních a identifikačních povinností provozovatele při výkupu kovů a bezhotovostní výkup odpadů stanovených vyhláškou.
 - Zařízení ke sběru a výkupu odpadů, která byla vytipována na základě kontrol původců odpadů provedených v uplynulém období (přebírání většího množství odpadů, zůstatky na skladě s využitím databází ISOH a systému SEPNO).
 - Mobilní zařízení pro sběr nebezpečných odpadů - zaměřením na kvalitu a úplnost vyplňování ohlašovacích listů mobilními zařízeními pro sběr v systému SEPNO.
- **Autovrakoviště**
 - Kontroly budou zaměřeny na nelegální rozebírání autovraků (např. zjištění z vlastní kontrolní činnosti) s využitím systému MA ISOH.
 - Schválená zařízení ke sběru a/nebo zpracování autovraků - především se zaměřením na fyzické nakládání s autovraky (kontrola dodržování provozního řádu – kapacita zařízení, skladování autovraků, postup a místa zpracování autovraků, předávání autovraků nebo jejich částí oprávněným osobám, případně předávání náhradních dílů výrobcí, akreditovanému zástupci nebo kvalifikovanému zájemci apod., systém MA ISOH).

Kontroly jsou plánovány zejména jmenovitě. Kontroly prováděné v rámci složkového úkolu č. 3 budou nadále prováděny zejm. jako předem neohlášené. Opakované kontroly budou provedeny tam, kde v předchozím období byly zjištěny závažné nedostatky.

4. Zpětný odběr výrobků a nakládání s vybranými výrobky

- **Nakládání s vybranými výrobky a místa ZO - nakládání a „nelegální obchod a výkup“** odpadů charakteru výrobků, které podléhají zpětnému odběru, zejm. elektroodpady v souvislosti se zákazem výkupu a sběru v souladu s ust. § 37k odst. 5 zákona o odpadech.
 - Tyto kontroly budou i nadále prováděny zejm. v místech zpětného odběru ve sběrnách kovů. Při plánování těchto kontrol lze vycházet z veřejného registru míst ZO (web MŽP).
 - V rámci kontrol obcí bude nadále prověřováno, zda jsou v obci zřízena místa ZO elektrozařízení a jakým způsobem fungují (dostupnost pro konečné uživatele, soulad s registrem míst ZO).
- **Zpracování elektroodpadů**
 - Zaměření na fyzické nakládání s elektroodpady, zejm. způsob odstraňování provozních náplní a jejich následné shromažďování a likvidace (zejm. odstraňování nebezpečných složek a další nakládání s nimi apod.).
- **Zpětný odběr pneumatik** – povinnosti zajištění zpětného odběru v místech zpětného odběru zřízených individuálně plnicími povinnými osobami (vč. fyzické kontroly míst zpětného odběru na základě údajů uvedených v registru míst zpětného odběru na webu MŽP), kontroly zejm. prověří, zda jsou místa ZO funkční (např. zda nejsou místa zpětného odběru limitována odběrem „kus za kus“) a jakým způsobem probíhá předání zpětně odebraných pneumatik oprávněné osobě podle § 38 odst. 8 uvedené v roční zprávě povinné osoby. Dále se kontroly zaměří na:
 - ty povinné osoby, které v předchozím období nesplnily povinnost zajištění minimální úrovně zpětného odběru,
 - a dále na dosud nezapsané dovozce – free riders, zejm. podklady od GŘC a porovnání těchto údajů se seznamem povinných osob, který vede MŽP.
- **Zpětný odběr baterií, elektrozařízení – výrobci.**
 - Zaměření na free riders, zejm. internetové prodejce a jejich dodavatele uvádějící na trh spolu s elektrozařízeními přenosné baterie nebo akumulátory.
- **Poslední prodejci**
 - S ohledem na zajištění plnění kvóty úrovně sběru pro přenosné baterie, pro elektrozařízení a pneumatiky se primárně kontroly zaměří u posledních prodejců na zpřístupnění informace o zpětném odběru.

Kontroly se zaměří i na vybrané internetové prodejce pneumatik a elektrozařízení – povinnost písemného informování při prodeji (§ 38 odst. 5). U elektrozařízení se taková kontrola zaměří na bezplatnost zpětného odběru v rámci internetového prodeje v místě dodávky (§ 37k odst. 4 odst. a)), popř. v rámci kontrol „velkých“ posledních prodejců a obchodních center na plnění povinnosti podle § 37k odst. 4 odst. b).

5. Kontroly průmyslových podniků a jiných původců odpadů

V rámci tohoto složkového úkolu jsou prioritně plánovány kontroly zařízení s IP dle plánu koordinátora IPPC. Dále jsou plánovány především kontroly průmyslových podniků a jiných původců odpadů, při jejichž podnikatelské činnosti vznikají zejm. větší množství nebezpečných odpadů a kapalných odpadů a tam, kde je to opodstatněné, může být součástí kontroly i další nakládání s těmito odpady u oprávněných osob.

V rámci tohoto složkového úkolu budou také prováděny kontroly obcí (především zajištění míst pro oddělené soustředování složek komunálního odpadu, minimálně nebezpečných odpadů, papíru, plastů, skla, kovů, celoročně zajištěná místa pro oddělené soustředování biologicky rozložitelných odpadů a jedlých olejů a tuků). Dále bude v rámci kontrol ověřeno nakládání s textilním odpadem,

např. zda obec i osoba přebírající textilní odpad s tímto nakládají v režimu odpadů nebo v režimu předcházení vzniku odpadů a opětovného použití.

6. Kontroly dodržování chemického zákona (včetně nařízení EU: CLP, REACH, POPs a o detergentech) a zákona o biocidech

Tento složkový úkol je zaměřen na kontroly dle zákona č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a podle souvisejících nařízení EU (zejm. nařízení REACH, nařízení CLP, nařízení o POPs, nařízení o detergentech a nařízení o rtuti). Mimo to budou prováděny kontroly dle zákona č. 324/2016 Sb., o biocidních přípravcích a účinných látkách a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o biocidech), podle kterého je ČIŽP kompetentní ke kontrole některých povinností z nařízení EU č. 528/2012 o dodávání biocidních přípravků na trh a jejich používání.

Kontroly mohou být plánované jako jmenovité u subjektů, které na trh uvádějí chemické látky, chemické směsi, předměty, biocidní přípravky, účinné látky nebo předměty ošetřené biocidními přípravky. Do nejmenovitě plánovaných jsou zařazeny kontroly z tematických okruhů. Při výběru kontrolované osoby se využívají mj. data o dovozech poskytnutá GŘC.

- **Tematické okruhy v rámci složkového úkolu:**
 - **REACH-EN-FORCE 9** – V rámci celoevropského kontrolního projektu REF9 bude po celý rok 2021 kontrolována povinnost dodávat a používat látky uvedené v příloze XIV nařízení REACH. Takové látky se mohou uvádět na trh a používat, jen pokud je to povolené, případně pokud se na takový případ vztahuje některá z výjimek. Používání v souladu s povolením bude také předmětem kontrol. Kontrolovat bude možné všechny látky z přílohy XIV, u kterých již proběhlo tzv. datum zániku (včetně např. sloučenin Cr^{VI}).
 - **Zpětně získané látky** – V celém roce 2021 bude probíhat pilotní projekt Evropské agentury pro chemické látky zaměřený na zpětně získané látky (např. zpětně získané oleje, katalyzátory, aktivní uhlík apod.). U těchto látek, které již nejsou v odpadovém režimu, bude kontrolováno, zda byla splněna povinnost registrace dle nařízení REACH, nebo zda zpětně získaná látka spadá pod výjimku z registrace (např. dle čl. 2 odst. 7 písm. d) nařízení REACH).

Kontroly nově omezených látek – Inspektoři se zaměří na kontroly nově omezených látek z přílohy XVII nařízení REACH. Jedná se např. bisfenol A, PFOA, methanol, D4/D5, NMP a zejména látky v textilních výrobcích uvedené v dodatku 12 nařízení REACH. V rámci projektu je možné kontrolovat i starší omezení uvedená v příloze XVII.

7. Kontroly dle zákona o obalech

Prioritou kontrol dle zákona o obalech bude i nadále kontrola dovozců a výrobců baleného zboží, u kterých je podezření, že neplní žádné povinnosti jim dané zákonem o obalech (tzv. free riders). Při výběru kontrolované osoby se využívají mj. data o dovozech poskytnutá GŘC, v roce 2021 se zaměřením na vybrané potraviny a nápoje, drogerie, obuv, oblečení, baterie a akumulátory, elektrozařízení a další komodity. Dále se vychází ze seznamu subjektů, u kterých je podezření na neplnění § 12 zákona o obalech, tj. nezajištění využití odpadů z obalů ve stanoveném rozsahu. Tento seznam vypracovala CENIA a vychází z ročních výkazů o obalech za rok 2019.

8. Přeshraniční přeprava

Plán kontrol přeprav odpadů (PPO) podle článku 50 nařízení 1013/2006 ES ve znění nařízení 660/2014 ES a § 76 zákona o odpadech je zpracován jako samostatný dokument, s veřejnou (obecnou) a neveřejnou (strategickou) částí. Plán je zpracováván na období 3 let (2020-2022), přičemž nedoznal

zásadních změn v obecné části oproti minulému období. Dílčí změna nastala pouze ve „strategické části“, a to zejm. s ohledem na nutnost aktualizace dat o vývozech/dovozech a s ohledem na vývoj v oblasti omezení vývozu/dovozu plastů. Plán kontrol PPO jako celek schvaluje podle zákona o odpadech MŽP (aktualizovaná obecná část plánu je vyvěšena na stránkách ČIŽP).

Plán kontrol (strategická část) vychází na základě požadavku nařízení 1013/2006 ES mj. z posouzení rizik vztahujících se na zvláštní toky odpadů a potenciální zdroje nedovolené přepravy. S ohledem na zkušenosti v ČR s dovozem odpadů deklarovaných jako odpadní plasty (obvykle kat. č. 191204 / kód B. Ú. B3010/B3040), budou kontroly zaměřeny především na příjemce této komodity (zejm. subjekty, které uvádí kód využití při příjmu R12/R13) a popř. i na vývoz z ČR. V rámci kontrol bude standardně probíhat spolupráce s mobilním dohledem CS na vytipovaném stanovišti.

KOMENTÁŘ K SESTAVENÉMU PLÁNU

Pro rok 2021 je OOH naplánováno celkem **1246** kontrol v rámci 8 složkových úkolů, specifických úkolů a integrovaných kontrol. 966 kontrol je plánováno jmenovitě, tzn., je znám konkrétní subjekt, u kterého proběhne kontrola. 280 kontrol je plánováno nejmenovitě, tzn., počítá se s provedením této kontroly v rámci složkového úkolu (tematická kontrola), přičemž kontrolovaný subjekt bude stanoven až v průběhu roku (vlastním zjištěním, z jiných zdrojů – podkladů ředitelství, GŘC, krajů apod.). V letošním roce se nadále počítá se spoluprací s dalšími orgány státní správy, zejména s Celní správou a Hasičským záchranným sborem České republiky.

Rozložení kontrol podle složkových úkolů v rámci plánu:

Složkový úkol	Počet plánovaných kontrol	Zastoupení v plánu (%)	Jmenovitě plánované (počet)
Zařízení k odstraňování odpadů	156	13%	142
Zařízení k využívání odpadů	145	12%	117
Sběr a výkup odpadů + vrakoviště	125	10%	108
Zpětný odběr výrobků	73	6%	42
Původci odpadů	408	33%	348
Chemické látky a směsi	191	15%	111
Obaly	82	7%	58
PPO	66	5%	40
celkem	1246	100%	966

Ročně podle dosavadních výsledků a trendů provede ČIŽP OOH cca 3 500 kontrol. Tzn., že v průběhu roku jsou obvykle řešeny další neplánované kontroly typu podněty, kontroly vycházející ze zjištění při běžné kontrolní činnosti, časově omezené kontrolní akce lokálního nebo celorepublikového charakteru, kontroly typu RAPEX apod. Některé typy kontrol nelze zařadit pod žádný složkový úkol (nelegální nakládání s odpady mimo určená místa, přeprava odpadu mimo PPO apod.). OI má dále stanovenou prioritu, jež zahrnuje v zásadě provedení několika (opakovaných) kontrol či inspekčních činností.

Kontroly IPPC

Kontroly zařízení s IP tvoří 34 % současného plánu (celkem 419 jmenovitě plánovaných kontrol). Většinu z těchto kontrol představují kontroly původců odpadů (složkový úkol č. 5) a kontroly skládek odpadů (složkový úkol č. 1). Povinnost provádět pravidelné kontroly v minimálním intervalu 1x za 3 roky je dána zákonem o IPPC, resp. směrnici IED. Vzhledem k pandemii COVID-19 v roce 2020 bylo nutno část plánovaných kontrol z roku 2020 přesunout do roku 2021.

C. SPECIFICKÉ ÚKOLY NA ÚSEKU ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ PRO ROK 2021 JEDNOTLIVÝCH OBLASTNÍCH INSPEKTORÁTŮ ČIŽP OOH

Specifický úkol odráží specifické problémy daného regionu, a proto si jej navrhuje konkrétní oblastní inspektorát sám na základě svých zkušeností z minulých období. Jedná se o sérii kontrolních úkonů v určité oblasti např. podrobné sledování konkrétního zařízení pro nakládání s odpady nebo činnosti oprávněné osoby včetně navazujících vztahů nebo zmapování terénu v určitém regionu, problematické či nové oblasti. Cílem specifických úkolů je mj. zhodnocení stávajících poznatků z minulých období.

Pro rok 2021 si každý OI stanovil minimálně 1 specifický úkol na základě vlastní úvahy.

OI Praha

Kontrola zařízení zaměřujících se na zpracovávání a recyklace plastových odpadů

OI České Budějovice

Kontroly velkých zemědělských provozů nespádajících pod integrovanou prevenci

OI Plzeň

Kontroly starých skládek v regionu

OI Ústí nad Labem

Kontrola zařízení zaměřujících se na předúpravu odpadů

OI Hradec Králové

Prioritní úkol 1: Spolupráce s CÚ v rámci přeshraniční přepravy odpadů

Prioritní úkol 2: Kontrola terénních úprav vzhledem k nárůstu produkce stavebních odpadů při výstavbě dálnice D35 a dalších pozemních komunikací v oblasti

OI Havlíčkův Brod

Kontrola subjektů v souvislosti s přechodem odpad-výrobek

OI Brno

Kontroly rekultivací těžebních prostor (pískoven, vytěžených ložisek surovin)

OI Olomouc

Kontroly nakládání s odpady z výroby oxidu titaničitého

OI Ostrava

Kontrola nakládání s odpady v rámci starých ekologických zátěží (SEZ) a dozor využívání odpadů v rámci sanací SEZ

OI Liberec

Kontrola přepravy odpadů ve specifickém regionu

5. OCHRANA PŘÍRODY A CITES

Právní rámec činnosti

Česká inspekce životního prostředí, složka ochrany přírody zajišťuje státní dozor na základě pěti složkových zákonů:

- **č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny**, ve znění pozdějších předpisů,
- **č. 100/2004 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin** a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů, ve znění pozdějších předpisů + související legislativa ES,
- **č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty** a o změně některých souvisejících zákonů,
- **č. 162/2003 Sb., o podmínkách provozování zoologických zahrad** a o změně některých zákonů,
- **č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu**, ve znění pozdějších předpisů.
- **č. 93/2018 Sb., o podmínkách využívání genetických zdrojů podle Nagojského protokolu**

Plán kontrol

Kontrolní činnost oddělení ochrany přírody ČIŽP se dlouhodobě zaměřuje na prověřování aktivit a subjektů, které mohou být zdrojem závažného ohrožení zájmů ochrany přírody. Nejinak tomu bude v novém roce, jakkoli bude, stejně jako rok předcházející, ovlivňován aktuální epidemickou situací v ČR. V oblasti obecné ochrany přírody se inspekce bude nadále věnovat především kontrole dodržování ochrany dřevin rostoucích mimo les, významných krajinných prvků ve smyslu zákona na ochranu přírody a krajiny nebo volně žijících ptáků. Nedílnou součástí činnosti bude problematika zvláště chráněných částí přírody, zejména vymáhání ochranných podmínek zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, zvláště chráněných území nebo památných stromů.

V rámci dalších složkových zákonů budou tradičně zastoupeny kontroly zaměřené na dodržování ochrany zemědělského půdního fondu před vnášením cizorodých látek, kontroly subjektů nakládajících s geneticky modifikovanými organismy a kontroly zařízení charakteru zoologické zahrady. Pokračovat bude i kontrolní činnost v oblasti úmluvy CITES, zejména v podobě spolupráce s celními orgány při kontrolách dovozu a vývozu, případně s orgány činnými v trestním řízení při objasňování závažných případů porušování předpisů. Průběžně jsou prováděny kontroly chovatelů, zaměřené na prokázání původu a dodržování dalších zákonných povinností. Do inspekční činnosti se postupně zařazují i kontroly využívání genetických zdrojů podle Nagojského protokolu.

Rozsáhlou část kontrolní činnosti složky ochrany přírody představuje prošetřování podnětů fyzických osob, spolků nebo jiných orgánů státní správy, což souvisí s vnímáním inspekce jako nezávislé kontrolní organizace v oblasti ochrany životního prostředí. Doručené podněty jsou přitom nejen zdrojem informací o možném poškozování chráněných zájmů resp. porušování předpisů, ale též odrazem priorit veřejnosti ve vztahu k ochraně přírody. Nedílnou součástí činnosti inspekce jsou plánované tematické kontroly, které plynou z dosavadních poznatků v oblasti porušování předpisů na ochranu životního prostředí, respektive ze zjištění z předchozí kontrolní činnosti. Plánované kontroly mají podobu celostátních složkových nebo regionálních specifických úkolů, jejichž stručný přehled je uveden níže.

Meziresortní a mezinárodní spolupráce, vzdělávání

V rámci svých kompetencí ČIŽP dlouhodobě spolupracuje s orgány činnými v trestním řízení, tedy Policií ČR, Celní správou a justičními orgány, zejména při odhalování obtížně prokazatelných skutků v oblasti životního prostředí. Tradičně se spolupráce týká problematiky ochrany zvláště chráněných druhů, volně žijících ptáků nebo druhů chráněných mezinárodními úmluvami. Obvykle jsou řešeny

případy nedovoleného zásahu do přirozeného vývoje a populací těchto druhů, úmyslného zabíjení a v neposlední řadě i vnitrostátního či mezinárodního obchodu s živými i neživými jedinci ZCHD nebo exempláři CITES.

Kontrolní činnost na úseku ochrany přírody by nebyla možná bez průběžného udržování vysokého odborného a právního povědomí inspektorů, zejména v souvislosti s novými vědeckými poznatky, legislativními změnami i nárůstem kontrolních kompetencí. Nedílnou součástí profesního rozvoje je účast vybraných pracovníků na specializovaných školeních, která zahrnují věcné i právní aspekty ochrany životního prostředí.

Složkové úkoly

Složkový úkol č. 1: „Kontroly zemědělsky hospodařících subjektů v rámci systému Cross Compliance se zaměřením na definované kontrolní požadavky“

Průběžně je inspekcí v souvislosti s přidělováním zemědělských dotací kontrolováno dodržování povinných požadavků na hospodaření, které vycházejí ze směrnice o ochraně volně žijících ptáků a směrnice o ochraně přírodních stanovišť. Každoročně je tímto způsobem prověřováno minimálně 1% všech žadatelů o přímé dotace, tedy více než 300 zemědělsky hospodařících subjektů. Kontroly jsou zaměřeny na dodržování ochrany dřevin rostoucích mimo les, významných krajinných prvků vodní tok a údolní niva, hnízdišť ptáků a evropsky významných lokalit. Mechanismus výběru upřednostňuje zejména delší dobu nekontrolované subjekty a žadatele, u kterých bylo v minulosti zjištěno porušení předpisů.

Složkový úkol č. 2: „Kontrola dodržování zákonných ustanovení v souvislosti s nakládáním s geneticky modifikovanými organismy“

Podobně jako v přechodících letech budou probíhat systematické kontroly subjektů, oprávněných MŽP k nakládání s geneticky modifikovanými organismy. V souladu s průběžně aktualizovaným plánem se kontrola dodržování zákonných ustanovení bude týkat zejména delší dobu neproěřovaných subjektů, které se zabývají převážně tzv. uzavřeným nakládáním s GMO. Kontrolovány budou rovněž subjekty, oprávněné k uvádění GMO do životního prostředí (polní pokusy s GM rostlinami, v případě zlepšení situace ohledně pandemie Covid-19 také subjekty, provádějící klinické studie léčivých přípravků).

Složkový úkol č. 3: „Kontrola zoologických zahrad s licenci, kontroly chovatelských zařízení, která by mohla naplňovat znaky zoologické zahrady“

Předmětem úkolu jsou v první řadě kontroly zoologických zahrad, zaměřené na plnění podmínek stanovených zákonem a rozhodnutím MŽP o vydání licence k provozování zoologické zahrady. Současně budou probíhat kontroly zařízení, která by mohla naplňovat znaky zoologické zahrady ve smyslu zákona č. 162/2003 Sb., o podmínkách provozování zoologických zahrad. Záměrem je zmapovat chovatelská zařízení, které jsou charakteru ZOO, a zajistit dodržování dotčených právních předpisů jejich provozovateli.

Složkový úkol č. 4: „Kontrola plnění inspekcí uložených opatření k nápravě“

V rámci správní činnosti inspekce odpovědným osobám ukládá splnění povinnosti uvedení do původního stavu nebo provedení náhradních opatření k nápravě následků nedovoleného jednání. Předmětem následných kontrol bude ověřit plnění uložených povinností ve stanovené lhůtě. Prověřované subjekty budou vybírány s ohledem na uplynutí lhůty pro realizaci stanovených opatření.

Složkový úkol č. 5: „Celoinspekční prověrka vybrané CHKO se zaměřením na kontrolu dodržování zákonných ustanovení plynoucích ze zákona na ochranu přírody a krajiny“

Na konec první poloviny roku je naplánována hromadná kontrolní akce, na které by se měli podílet pracovníci z většiny regionálních pracovišť inspekce. Kontroly by měly být zaměřeny především na dodržování zákazů vjezdu a setrvání motorových vozidel na území vybraného CHKO, případně dalších omezení plynoucích ze zákona na ochranu přírody a krajiny. Tyto zákazy plynou z obecných či bližších ochranných podmínek chráněných krajinných oblastí a na řadě míst nejsou respektovány, často i dlouhodobě.

Složkový úkol č. 6: „Kontroly zaměřené na využívání genetických zdrojů dle Nagojského protokolu“

Na rok 2021 je rovněž naplánována kontrola 5 subjektů v souvislosti s využíváním genetických zdrojů dle Nagojského protokolu. Jde o nově zaváděnou problematiku, v rámci které budou využívány dosavadní tuzemské i zahraniční zkušenosti v této oblasti. První kontroly potenciálních uživatelů genetických zdrojů podle Nagojského protokolu byly provedeny v roce 2020. Subjekty ke kontrole byly vybrány ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí za použití přístupu založeného na hodnocení rizik.

Specifické úkoly (pouze názvy nebo okruhy stěžejních nebo častěji zastoupených)

Kontrola dodržování ochrany dřevin rostoucích mimo les, např. v souvislosti s realizací investičních akcí, při výstavbě, opravách nebo údržbě liniových staveb, včetně dřevin, které jsou součástí parkovacích ploch u obchodních center

Kontrola plnění uložených náhradních výsadeb a péče o dřeviny rostoucí mimo les, zpravidla v návaznosti na kontroly výkonu veřejné správy

Kontrola dodržování základních a bližších ochranných podmínek maloplošných zvláště chráněných území a evropsky významných lokalit, zjišťování příčin možného ohrožení nebo poškození vyhlášených lokalit

Kontrola dodržování ochranných podmínek zvláště chráněných druhů využívajících lidské stavby, rorýsů, netopýrů a dalších

Kontrola dodržování obecné ochrany volně žijících ptáků, mj. v souvislosti s jejich úhyny na průhledných plochách

Kontrola významných krajinných prvků a registrovaných významných krajinných prvků

Kontrola dodržování ochrany biotopů a populací zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, případně volně žijících ptáků, in situ

Kontrola zajištění zákonné ochrany vybraných památných stromů

Kontrola provozovatelů malých vodních elektráren s ohledem na dodržování minimálních zůstatkových průtoků a ochranných podmínek zvláště chráněných druhů

Kontrola dodržování ochrany ZPF před znečištěním v souvislosti s provozováním sportovních střílnic

Kontrola plnění podmínek vydaných výjimek ze zákazů pro ZCHD a ZCHÚ

Kontrola jeskyní, důlních děl a dalších lokalit s výskytem letounů

Kontrola chovu a nakládání s exempláři CITES, jedinci ZCHD nebo volně žijícími ptáky

Kontrola dodržování vydaných rozhodnutí o omezení nebo zákazu činnosti podle § 66 ZOPK

Kontrola dodržování ochranných podmínek dravců a sov

Kontrola výkonu státní správy se zaměřením na povolování kácení dřevin a ukládání náhradních výsadeb, kontrola uložených náhradních výsadeb

Kontrola plnění požadavků ochrany přírody v souvislosti se stavební činností

Kontrola dodržování podmínek stanoveného odchýlného postupu při ochraně ptáků na rybnících

Závěr

Plán kontrolní činnosti složky ochrany přírody pro rok 2021 byl sestaven na základě poznatků a zkušeností získaných v předchozích letech, se zohledněním personálních možností složky ochrany přírody a předpokládaných dopadů souvisejících s nálezovou situací a přijatými opatřeními. Významná část plánu je tvořena úkoly plynoucími z dlouhodobých závazků vůči dalším orgánům státní správy (kontroly Cross Compliance) a periodicky prováděnými kontrolami v oblasti GMO a ZOO. Dále jsou doplněna tradiční nebo nová problémová témata oblasti na úseku ochrany přírody, jako jsou kontroly investičních záměrů a další stavební činnosti, zásahů v souvislosti s dodržováním ochranných podmínek významných krajinných prvků, zvláště chráněných území a evropsky významných lokalit, zvláště chráněných druhů a volně žijících ptáků nebo kontroly výkonu státní správy. Dnes již standardní součástí činnosti jsou kontroly zaměřené na kontrolu ochrany ZPF před znečištěním, nově je mezi složkové úkoly zaváděna oblast kontroly využívání genetických zdrojů dle Nagojského protokolu.

Plánovaná činnost tvoří přibližně 40 % pracovní kapacity inspektorů. Významná část aktivit spočívá v naplňování specifických úkolů, které reflektují činnosti a subjekty, které představují potenciální závažné ohrožení zájmů ochrany přírody na daném území. Zbývající kapacity prakticky bezezbytku či dokonce na úkor plánované činnosti naplňuje prošetřování doručených podnětů, jejichž počet je v porovnání s jinými odbornými složkami ČIŽP velmi vysoký.

6. OCHRANA LESA

Právní rámec činnosti

V roce 2021 bude Česká inspekce životního prostředí, složka ochrany lesa, zajišťovat v plném rozsahu výkon státní správy na úseku ochrany lesů jako složky životního prostředí.

I v roce 2021 bude právním rámcem pro výkon činnosti inspekce zejména:

- **zákon č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí,**
- **zákon č. 149//2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů,**
- **zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny,**
- **zákon č. 289/1995 Sb., o lesích,**
- **zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád),**
- **zákon č. 500/2004 Sb., správní řád ve znění zákona č. 413/2005 Sb.**
- **zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich**

Plánovaná i neplánovaná kontrolní činnost bude zaměřena na všechny typy vlastnictví lesů v rámci celé ČR.

Kromě povinností stanovených složce ochrany lesa obecně závaznými právními předpisy, budou v rámci složky ochrany lesa šetřeny podněty, stížnosti, petice, vyhotovována odborná stanoviska a posudky, zpracovávány informace pro potřeby MŽP, bude pokračovat funkční spolupráce s PČR v oblasti protiprávního jednání v lesích, stejně jako spolupráce s ÚHÚL ve věci reprodukčního materiálu lesních dřevin. Metodické řízení činnosti oddělení ochrany lesa oblastních inspektorátů ČIŽP bude spočívat ve vydávání metodických instrukcí z úrovně OOL ředitelství inspekce. Jejich cílem je na základě ustanovení Služebního předpisu č. 5/2019, Organizační řád, jakož i SP č. 11/2020 pro plánování a vyhodnocování vnější kontrolní činnosti v rámci ČIŽP a přípravu pro výroční zprávu ČIŽP, pokračování ve sjednocování a objektivizaci výkonu inspekční práce, včetně prevence vzniku správních deliktů při hospodaření v lesích.

Plán kontrol

Pro rok 2021 je vnější kontrolní činnost OOL OI plánována v intencích SP č. 11/2020. Pro rok 2021 je naplánováno 633 kontrol oproti 652 kontrolám v roce 2020. Rozdíly v četnosti mezi OOL OI jsou dány zejména časovou náročností některých kontrol a pokračující personální nedostatečností.

Přibližně stejný počet kontrol lze předpokládat u kontrol neplánovaných v důsledku nahodilých zjištění, podnětů a mimořádných situací v lesích (zejména kalamitní rozvoj hmyzích škůdců, který opakovaně bude i v roce 2021 aktuální zejména v Moravskoslezském kraji, Olomouckém kraji, Zlínském kraji, v Kraji Vysočina, Jihočeském, Plzeňském i Středočeském kraji).

Složkové úkoly:

Vzhledem ke gradaci v rozvoji kůrovců ve značné části lesů v rámci republiky v r. 2020, byly i pro rok 2021 přijaty aktuální složkové úkoly, kterými jsou:

- a) Kontrola vývoje kůrovců s přednostním zaměřením na zpracování a asanaci aktivních kůrovcových stromů
- b) Ochrana lesního půdního fondu, jeho poškozování mechanizačními prostředky, s důrazem na vznik následné eroze půdy a narušení vodního režimu.

Cílem složkových úkolů je vedle kontroly vývoje a asanace kůrovcových stromů i značný důraz na ochranu lesního půdního fondu v souvislosti s enormními těžbami v napadených lesích. Pro účely plnění složkových úkolů se předpokládá využití dat ze všech typů terénních kontrol a šetření.

Vícesložkové úkoly nebyly pro rok 2021 stanoveny.

Specifické úkoly:

Volba specifických úkolů je již tradičně ve výhradní pravomoci vedoucích OOL OI a odvíjí se od konkrétních znalostí regionu a problémových lesních majetků. Z plánů kontrolní činnosti na rok 2021 vyplývá, že napříč oblastními inspektoráty se objevují tato témata, kde lze předpokládat problémy v hospodaření v lesích:

- komplexní kontroly,
- rozvoj biotických činitelů – škodlivých hmyzích škůdců, hub, hlodavců,
- obnova lesů v zákonných lhůtách a její kvalita,
- škody zvěří (zejména v oblastech s enormními stavy zvěře jelení a sičí)
- použití biologicky odbouratelných olejů a hydraulických kapalin
- poškození lesů těžbou a lesní dopravou,
- ochrana lesního půdního fondu včetně jeho využívání pro jiné účely než pro plnění funkcí lesů (rekreační aktivity, odpady a odpadky, dobývací prostory),
- dodržování závazných ustanovení lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov
- plnění opatření k nápravě ze správních rozhodnutí.

Předmětné úkoly vycházejí ze seznamu specifických úkolů, obsažených v příloze č. 13, interního metodického pokynu č. 3/2014.

Jednotlivá témata budou kontrolována jednak jako samostatné kontrolní akce, tak v rámci komplexních kontrol, v jejichž rámci je několik témat sloučeno. Proto úhrnný počet témat nekoresponduje s počtem kontrol, které mohou obsahovat více než jedno téma.

I v roce 2021 v plánech převažují u většiny oblastních inspektorátů komplexní kontroly. Jejich obsahem jsou veškerá témata, která jsou z hlediska možné kontroly na daném lesním majetku aktuální. Jde o profesně náročný druh kontroly, která poskytuje ucelený obraz o stavu hospodaření v lesích konkrétního majitele, a to z hlediska ohrožení, popř. poškození životního prostředí v lesích jako složce životního prostředí.

Prioritní (zásadní) kontroly

Za zásadní kontroly, které by měly mít velkou vypovídací schopnost o stavu životního prostředí v lesích, i v r. 2021 považujeme:

- rozvoj biotických činitelů,
- poškozování lesů těžbou a lesní dopravou a narušení stability porostů,
- obnova lesů v zákonných lhůtách a její kvalita,
- škody zvěří (zejména v oblastech s enormními stavy zvěře jelení a sičí),
- využívání lesních pozemků pro jiné účely než pro plnění funkcí lesů,
- plnění opatření k nápravě ze správních rozhodnutí.

Tyto prioritní kontroly budou orientovány na majetky, kde na základě získaných poznatků lze předpokládat ohrožení a poškození životního prostředí včetně porušení právních předpisů. Ústředním tématem těchto kontrol bude, vedle prevence, též volba účinných mechanismů k dosažení žádoucího

stavu. Teprve v případech zásadního porušení platných předpisů budou tato porušení řešena jako přestupky.

Rádné provedení těchto kontrol, často u problémových vlastníků, klade na inspektory značné odborné a časové nároky a je základem k nápravě nežádoucího stavu.

Závěr

Plán kontrolní činnosti složky ochrany lesa pro rok 2021 byl sestaven na základě zkušeností z minulých roků, předpokladu vývoje škodlivých činitelů v lesích i na základě znalosti protiprávního jednání konkrétních fyzických a právnických osob. Opakujícím se negativním fenoménem posledních roků, jehož výskyt lze předpokládat i v roce 2021, je nebývalý rozvoj kalamitních hmyzích škůdců v Moravskoslezském, Zlínském a Olomouckém kraji, v Kraji Vysočina, v kraji Jihočeském, Plzeňském i ve Středočeském kraji.

V roce 2021 se témata kontrol, oproti předchozím rokům, podstatně nemění.

V důsledku kalamitní situace v rozvoji hmyzích škůdců v poměrně značné části lesů v republice, je v plánech kladen důraz právě na toto téma a dočasně se upouští od dodržování periodicity kontrol u jednotlivých vlastníků.

Kontroly budou zaměřeny na všechny typy vlastnictví lesů.

Schválil.....

Ing. Erik Geuss, Ph.D., ředitel ČIŽP

V Praze dne.....